

Thực nghiệm phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch cơ cấu lao động ở Việt Nam: Một tiếp cận của hồi quy không gian

Nguyễn Minh Hải^(*)

Ngày nhận bài: 08/10/2020 | Biên tập xong: 02/10/2021 | Duyệt đăng: 10/10/2021

TÓM TẮT: Mục tiêu của bài viết này nhằm đánh giá các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch cơ cấu (CDCC) lao động giữa các ngành tại 63 tỉnh/thành của Việt Nam. Sử dụng mô hình hồi quy không gian cho dữ liệu bảng cấp doanh nghiệp giai đoạn 2010–2019, kết quả nghiên cứu cho thấy CDCC lao động trong cùng ngành và giữa các ngành theo các cấp độ khác nhau. Bên cạnh những yếu tố căn bản tác động trực tiếp đến CDCC lao động, thì tương tác không gian giữa các địa phương cũng được phát hiện như là một trong những yếu tố quan trọng có ảnh hưởng lan tỏa đến mức chênh lao động giữa các ngành và các địa phương. Dựa trên các bằng chứng thực nghiệm, nghiên cứu đề xuất một số hàm ý chính sách quan trọng giúp cho việc đánh giá, đề xuất các khuyến nghị về CDCC lao động toàn diện, đồng bộ hơn theo hướng đóng góp tích cực cho tăng trưởng kinh tế (TTKT).

TỪ KHÓA: Chuyển dịch cơ cấu, năng suất lao động, phụ thuộc không gian, Việt Nam.

Mã phân loại JEL: O41, L16, F23, R12.

1. Giới thiệu

Ảnh hưởng của CDCC lao động đến TTKT luôn là một trong những chủ đề quan trọng nhận được nhiều sự quan tâm của các nhà nghiên cứu, các nhà hoạch định chính sách-xã hội trong nước, bởi các lý do. Thứ nhất, quá trình hội nhập kinh tế sâu và rộng, kéo theo những thay đổi công nghệ, thay đổi cấu hàng hóa và thay đổi về lợi thế cạnh tranh về cơ cấu hàng hóa tiêu dùng,... dẫn tới sự dịch chuyển cơ cấu ngành và cơ cấu lao động. Hơn nữa, quá trình toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng tăng làm cho cầu về lao động tăng

lên, yêu cầu đặt ra với nguồn nhân lực cũng cao hơn và tự vận động theo xu hướng phát triển nhằm đáp ứng nhu cầu công việc; chính vì vậy, vấn đề CDCC lao động hình thành nhiều xu hướng mới và có ảnh hưởng đa chiều đến TTKT. Thứ hai, sự tiến bộ vượt bậc của khoa học công nghệ đã làm thay đổi quy trình sản xuất và sản phẩm trên phạm vi toàn cầu. Đặc

^(*) Nguyễn Minh Hải - Trường Đại học Ngân hàng TP.HCM; 56 Hoàng Diệu 2, Quận Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh; Email: hainm@buh.edu.vn.